

Veletržní mozaika

Další texty naleznete na

www.blog-svetknihy.cz

Oběma nohama jsem Čech

Rozhovor s Jindřichem Mannem

Jindřich Mann jde v tvůrčích stopách svého otce Ludvíka Aškenazyho, dědečka Heinricha Manna a prastrýce Thomase Manna. V roce 2012 vyšla v nakladatelství Labyrint jeho původně německy napsaná próza *Poste restante*, která se dočkala velmi vřelého přijetí a získala Cenu Egona Erwina Kische. V roce 2017 vydal knihu próz *Lední medvěd*, kterou napsal česky, a zatím posledním literárním počinem je román *Stříbrný kouzelník* (nakladatelství Labyrint).

Vnímáte jako výhodu, nebo někdy jako přítěž mít v rodokmenu taková jména, a navíc jít v jejich profesních stopách?

Všech si velmi vážím, jejich biografii i jejich psaní. A mého otce jsem navíc měl a mám hodně rád. Dědečka, a ještě více zamlženého Thomase Manna, jsem osobně nikdy nepoznal. Přítěž to není, tedy pro mne vůbec ne. Když už něco, tak naopak.

V knize *Poste restante* píšete o zákulisí své rodiny. Co jste z toho pro sebe objevil, co vás překvapilo?

Pro mě je *Poste restante* „dokumentární román“, já mu tak říkám. A ani bych si nemyslel, že jsem psal o zákulisí své rodiny ve smyslu, že něco se odehrává na jevišti, což všichni vidí, a já vám teď ale povím, co se děje v maskéřně a v šatnách a v provazišti... Je to román složený ze střípků rozbitého obrazu – a snaží se část toho obrazu znovu složit. Svědectvím, výpověďmi, vzpomínkami, ale i takovým jakýmsi „halucinováním“. O rodině mého tatínka například nevím skoro nic, ale určitě jsem ji nechtěl opomenout. Řekl bych, že to není kniha o zákulisí, nýbrž o kulísách epochy a o postavách, které se mezi nimi ocitnou, ačkoliv chtěly možná vystupovat v jiné hře. A skoro všechno se doopravdy odehrálo. Kniha původně vznikla na zakázku německého nakladatelství Rowohlt a já si tu zakázku vyložil celkem po svém. Překvapilo mě toho dost, já se totiž rodinou do té doby moc nezabýval.

Po odchodu do Německa jste se pracovně zaměřil na film. Myslíte, že kdybyste tehdy z Československa neodjel, věnoval byste se psaní?

Nikdo neví, co by bylo. A už vůbec ne ve smyslu já a normalizace – a jak bychom se se sebou navzájem vyrovnali. Ale můj plán byl psát. Celkem neskromně, až vlastně nabubřele jsem si myslel, že budu spisovatelem, protože doma jsem viděl, že to docela jde. Psal jsem povídky, jedna dokonce vyšla někdy v roce 1967 v *Sešitech pro mladou literaturu*. A samozřejmě taky poezii, však jsem byl ve věku básníků. Podářilo se mi

foto Tereza Červínková

S Jindřichem Mannem se můžete setkat v pátek 22. 9. od 18 hodin ve Velkém sále.

dostat na FAMU. Možná jsem byl trochu protekční dítě, anebo jsem měl u zkoušek prostě kliku, ale v Německu jsem se o rok později také dostal na Filmovou akademii. V Praze mě vzali na dramaturgii. Myslel jsem si, že mě tam bude učit psát Milan Kundera, což by možná i dělal, ale v létě 1968 přišli Rusové.

V Německu jsem pak filmy psal i režisoval, v Praze bych se na režii nikdy nepřihlásil, to bych si netroufl. Pokud si vzpomínám, požadovali tam mimo všech uměleckých znalostí a nadání i dovednosti téměř jako pro tělovýchovnou fakultu nebo cirkusovou akademii – dnes bych řekl, že právem. Když jsem byl v emigraci, tak jsem si říkal: Psát, dobře, ale v jakém jazyce? Ten, co umíš, tomu tady nikdo nerozumí a ten, kterému tady rozumí, neumíš. Po všech uplynulých časech bych řekl, že ta úvaha byla správná, a přesto i v něčem chybná.

Co bylo inspirací, podnětem ke dvěma novelám v knize *Stříbrný kouzelník*?

Ony ty novely spolu souvisí, doplňují se

pokračování na další straně

Videohra Playing Kafka

„Někdo musel Josefa K. pomluvit, neboť byl, ač neprovedl nic zlého, jednou ráno zatčen“, zní první věta románu Franze Kafky *Proces*. Touto scénou začíná i první obraz vzdělávací videohry *Playing Kafka*, kterou představí studio Charles Games ve spolupráci s pražským Goethe-Institutem. Kafka platí za zakladatele literární moderny, a přestože sám vydal jen několik próz a zanechal velké množství fragmentů – všechny tři jeho romány zůstaly nedokončené – jeho status klasika je dnes nespochybnitelný. Pražský rodák a německy píšící spisovatel Franz Kafka se narodil před 140 lety a v příštím roce si připomeneme sté výročí jeho úmrtí.

Videohra *Playing Kafka* je určena zejména mladým lidem, kterým chce přiblížit Kafkovo dílo, poukázat na jeho aktuálnost a sdělnost i v dnešní době. Na veletrhu bude prezentován první díl hry, který vznikl na základě románu *Proces*. *Proces* má modulární povahu, hlavní hrdina Josef K. se setkává s lidmi a hledá u nich pomoc. Herní figura prochází stísněnými interiéry od jednoho nespolehlivého člověka ke druhému a doufá v osvobození. Hráč zažívá napětí, zklamání i frustraci z nemožnosti dobrat se jasných odpovědí, které jsou koneckonců ústředními emocemi románového *Procesu*. Jsou tu ale i další charakteristiky Kafkova literárního světa, které se dobře kryjí s herními principy. Adaptace *Procesu* (v češtině a angličtině) je ke stažení na stránkách Goethe-Institutu nebo studia Charles Games. Na veletrhu se budou v pátek 22. 9. konat v 10 a 11 hodin workshopy, které povede zástupce studia Charles Games a didaktik, který vytvořil ke hře pracovní listy. Projekt byl podpořen z Národního plánu obnovy Ministerstva kultury ČR financovaného Evropskou unií.

Zdroj Goethe-Institut Česká republika

Pořad proběhne v pátek 22. 9. v 10 a 11 hodin na Terase.

Největší hvězdy české sci-fi & fantasy přijíždějí do Plzně

Stejně jako na pražském veletrhu i na Světě knihy v Plzni bude součástí programu výrazná linie zaměřená na současnou tuzemskou sci-fi & fantasy. A letos to bude obzvláště velkolepé, protože dorazí největší hvězdy těchto žánrů. Nakonec posuďte sami...

foto archiv autora

foto archiv autora

S Martinem Sládkem se můžete setkat v pátek 22. 9. od 14 hodin v Literárním stanu.

S Františkem Kotletou a Kristýnou Sněgoňovou se můžete setkat v sobotu 23. 9. od 16 hodin ve Velkém sále.

BESTSELLERISTÉ & LEGENDY

Legenda české sci-fi **ONDŘEJ NEFF** představí svou nejslavnější sérii **Arkádie**, která se odehrává v blízké budoucnosti na kolonizovaném Měsíci. Kromě novinek, jako byl například **Ostrov nesmrtelných**, se chystají i reedice starších titulů a autor má s cyklem, nově ilustrovaným renomovaným výtvarníkem Karlem Jeriem, velké plány.

Bestselleristé **FRANTIŠEK KOTLETA** a **KRISTÝNA SNĚGOŇOVÁ** pozvou čtenáře na palubu kosmické lodi **Kraksna**, jejíž posádka zažívá spektakulární dobrodružství v sérii **Legie**. Kdo oba autory zná, dobře ví, že nejen skvěle a zábavně píšou, ale také umějí udělat náležitou show.

Následně František Kotleta už sám – tentokrát v „převlečení“ za své civilní alterego coby **LEOŠ KYŠA** – ukáže, zač je toho **Sudetenland**. Stejnomený detektivní román zasadil do alternativní reality, v níž na části našeho území nedošlo po druhé světové válce k odsunu německy hovořících obyvatel. Pořádný průšvih, na který se tím zadělalo, vyescaluje na počátku 90. let.

Třetím velkým jménem současné české fan-

tastiky je **MIROSLAV ŽAMBOCH**, který přiveze na festival do Plzně fanoušky toužebně očekávanou novinku **Mrtví muži**. V tomto fantasy románu se poprvé sejdou dva autorovi nejoblíbenější hrdinové: šermíř Koniáš a bijec Bakly. Jak se stalo, že je cesty osudu svedly dohromady (či možná proti sobě), se dozvíte v exkluzivní besedě s autorem.

DRAVCI ČESKÉ FANTASTIKY

Na veletrhu nebudou samozřejmě chybět ani literární dravci, kteří s každou další knihou dokazují, že výše zmíněným spisovatelům vyrostla v posledních letech zdatná konkurence.

JAN KOTOUČ se military sci-fi románem **Strnadův efekt** pustil mimo teritorium svých populárních sérií a opět to byla rána do černého. **JAKUB MAŘÍK** už několik let sepisuje ságu o cestách kosmické lodi **UTSS Salamis** a jeho další plány (nejen s ní) jsou větší než velké. **MARTIN SLÁDEK** návštěvníkům veletrhu prozradí, v čem se liší psaní hrdinské fantasy a klasické sci-fi zaměřené na cestování časem, a autorsko-editorická dvojice **MICHAELA MERGLOVÁ** a **PETR BROŽOVSKÝ** odtajní nový projekt: antologii, v níž nebudou chybět krev, monstra a cukroví.

Jak je zřejmé, čtenáři a fanoušci fantastiky si veletrh Svět knihy Plzeň mohou užít opravdu naplno. Bude se besedovat, rozprávět, křtít i podepisovat. Hvězdy současné české sci-fi a fantasy tu budou jen pro vás. Nechte si to užit.

Tomáš Němec

pokračování z předchozí strany

a jedna druhou objasňuje – je to román. Důvodem vzniku byla chuť vyprávět něco napínavého a poutavého, možná i jímavého. A nenechat zcela zapadnout něco z příběhů mého zesnulého kamaráda Petra Epsteina, které jsem tak rád poslouchal. Sice tam nakonec z nich zase tolik toho není, ale daly to do pohybu a vyslaly příběh na cestu. Potom to byla chuť vydat svědectví o době, kterou jsem vědomě zažil. Řekl jsem si, že zaznamenám ty zdánlivě drobnosti a údajně nedůležitosti, z nichž se v konkrétních dobách konkrétní osudy lidí skládají a po čase mizí, až zmizí. A zůstanou jen data a hesla. Má kniha je čirá imaginace, ale bylina, jejíž vůně jsem se nadechl, aby mě něco napadlo, se jmenuje – mnou a jinými zažitá – realita.

Recenze k této knize se shodují v tom, že si hrajete se slovy, že je to kniha plná jazykové nádhery. Hrajete si se slovy záměrně nebo je to zkrátka „jen“ váš styl?

Já si se slovy nehraji, opravdu ne. Já se snažím poctivě, až umanutě formulovat situaci, chvíli, pocity, okolnosti. Vše, co se ve vyprávění složí v něco, co možná účastníci vyprávěného děje nepředpokládali. A u toho všeho jsou podstatné nuance, meziprostory, odstíny, a já se je snažím vykreslit. Což, jak právě vidíte, vede trochu k mnohomlvnosti, protože to není jen tak se trefit jednou ranou do černého. Totiž, toho černého je někdy víc. A mně na tom, když už jsem se do toho jednou dal, až puntičkářky záleží – trefit se. Jsou samozřejmě výborní spisovatelé, kteří stejného dosahují precizní strohostí, ale ta mi není zrovna dána.

Máte nějaké zajímavé přímé čtenářské ohlasy?

Mám a díky za ně. Absolvoval jsem se svým nakladatelem celou řadu veřejných čtení a těší mě, že se příběhy, které vyprávím, líbí. A čtenáře pochopitelně nejvíc zajímá, co se ve skutečnosti stalo a co jsem si naopak „jen“ vymyslel.

Píšete v němčině, ale mluvíte česky. Jaký jazyk vám zní v hlavě, když přemýšlíte, když sníte?

Já jsem psal a píše německy hlavně scénáře. Podstatné jsou v nich dialogy. Próza je něco jiného. První knihu, v originále **Prag, poste restante**, jsem napsal německy, protože jsem k tomu byl v Německu vyzván. Ale českou verzi jsem si přeložil sám, nebo možná tak trochu znovu napsal. Nerad bych to býval někomu svěřil. **Stříbrného kouzelníka** jsem napsal česky, je to moje mateřština a baví mě to v ní. Přemýšlím a sním česky i německy.

V čem cítíte, že jste stále „jednou nohou“ Čech?

Já jsem oběma nohama Čech. I když se má prababička narodila v Brazílii, maminka v Německu a tatínek v Polsku. Alespoň babička v Čáslavi. Takže mám možná čtyři nohy. Nebo i šest. Jako pes na vývěsním štítu jedné italské benzinky.

Jana Marxtová

Po stopách vrahů s Františkem Müllerem

Okolnosti nechvalně proslulých případů i zákulisní detaily z policejního vyšetřování představuje kapitán plzeňské kriminálky **FRANTIŠEK MÜLLER** v knize **Skutečné zločiny na Plzeňsku**, která bude premiérově k dispozici na veletrhu.

Co stálo za rozhodnutím být policistou? Byl to dětský sen?

Těch dětských snů a představ, čím by člověk jednou v životě chtěl být, bylo asi povícero jako u každého malého kluka. Je pravdou, že jsem v mládí sledoval televizní detektivky a práce detektiva mi připadala jak dobrodružná, tak i poněkud výjimečná. Možná mě to i částečně ovlivnilo při výběru budoucího povolání. Ale že by to byl můj sen od dětství stát se policistou, to se asi říci nedá. V každém případě jsem věděl, že pokud bych se vydal touto cestou, dělal bych na kriminálce, na vraždách, právě jako ti televizní hrdinové, zejména poručík Columbo. Na něj jsem se v mládí díval asi nejraději.

Který ze zločinů, které jste vyšetřoval, byl pro vás osobně nejtěžší, ať už z jakéhokoli důvodu?

Předně bych asi měl podotknout, že nejsem vyšetřovatel, ale kriminalista nebo jak se v posledních letech říká „operativce“. A zejména bych chtěl uvést, že vyřešení případu není zásluhou jednoho detektiva. To rozhodně ne. Dopadnout a usvědčit pachatele toho nejzávažnějšího trestného činu nebývá v kriminalistické praxi zásluhou jednoho policisty. V reálném kriminalistickém životě na případu pracuje kromě kriminalistů a vyšetřovatelů celá řada dalších osob počínaje kriminalistickými technikami, kteří na místě činu zajišťují stopy, přes experty, kteří stopy vyhodnocují, až po znalce z nejrůznějších oborů a odvětví. Náplň práce „kriminalisty – operativce“ je poněkud odlišná od práce vyšetřovatele. V minulosti se jednalo o dva samostatné útvary. „Kriminálka“ nebyla spojena s „vyšetřovačkou“, jako je tomu dnes. Kdybych to měl velice zjednodušit, pak „operativce“ se pohybuje především v terénu. Získává informace a poznatky k případu. To znamená, že mluví s lidmi, vyslýchá je a jeho úkolem je získat informace, které směřují k pachateli. Těžiště práce „operativce“ je zejména ve fázi prověřování případu, kdy ještě pachatel (podezřelý) není trestně stíhán, není obviněn.

Po zahájení trestního stíhání, kdy už hovoříme o fázi vyšetřování, má hlavní slovo vyšetřovatel, který zároveň vede spis, vyžaduje znalecké posudky apod. Práce kriminalisty není až tak striktně formální jako práce vyšetřovatele.

Obecně platí, že každá vražda je jiná, ať už typem osoby pachatele nebo oběti a samozřejmě i místem činu. Nedá se asi říci, že některý z případů byl nejtěžší. Samozřejmě že některé vraždy utkví člověku v paměti více než jiné. Některé případy jsou z nějakého hlediska, z určitého úhlu pohledu skutečně výjimečné, ať už třeba brutalitou, rafinova-

ností provedení nebo typem oběti či pachatele. Například v knize popisují případy, kterých se dopustili dva sourozenci. Ano, oba sourozenci se dopustili vraždy a své činy spáchali nezávisle na sobě. Přičemž jejich trestní rejstřík byl do té doby bez poskvrny, dokonce se nedopustili ani přestupku. Mladší ze sourozenců usmrtil svého otce a nevlastní matku. Rok na to vraždil jeho starší bratr. Tato dvojnásobná vražda vykazovala takové známky brutality, s jakými se v praxi setkáváme zcela výjimečně. Takový případ vám samozřejmě v paměti utkví. Pro mě osobně ale k těm nejtěžším patří vraždy, kdy se obětí stane dítě. Většina z nás má rodiny, takže osobní prožitky hrají u takových případů také svoji roli.

V září jsme s vyšetřovatelkou Michaelou Noskovou přednášeli o útoku kyselinou na mladou ženu v Plzni. To, co následně po útoku tato dívka prožívala, si normální člověk snad nedokáže ani představit. Následky byly, řekl bych až doslova, děsivé. Byl to rovněž jeden z případů, který navždy zůstane vryt v paměti.

Máte za sebou sérii přednášek. Na co se návštěvníci nejčastěji ptají? Byla nějaká otázka tzv. nezapomenutelná?

Ono těch otázek na konci přednášky až tak moc zase není. Během přednášek každou kauzu rozebíráme poměrně podrobně a myslím si, že i pro laickou veřejnost velice srozumitelným a pochopitelným způsobem. S kolegy popisujeme jednotlivé kroky od oznámení případu až po dopadení pachatele a jeho následné odsouzení. Zřejmě i proto na konci přednášky až tak moc dotazů nezazní. Je to především zásluhou vyšetřovatelky Michaely Noskové, která prezentace k jednotlivým případům dokáže velice precizně, a přitom srozumitelným způsobem zpracovat.

Nezapomenutelná otázka ještě asi nepadla, tak uvidíme, kdy přijde.

Přednášky mají, dle vyjádření Krajského ředitelství policie vyvolat mimo jiné i zájem o práci u policie. Cítíte u mladých lidí zájem o práci u policie?

Snad po každé z přednášek se najde nějaký mladý člověk, který se nás přijde zeptat na podmínky práce u policie. Přednášky #plzeňskézločiny ve Studijní a vědecké knihovně Plzeňského kraje mají skutečně mimořádný, až nečekaný ohlas, takže pokud vzbudí v některém z mladých posluchačů zájem o práci u policie, tak i z tohoto úhlu pohledu plní svůj účel.

Máte nějaké mladé kolegy?

Asi bych měl předeslat, že na krajské kriminálce se řeší ty nejzávažnější trestné činy, včetně vražd. Zde se předpokládá určitá

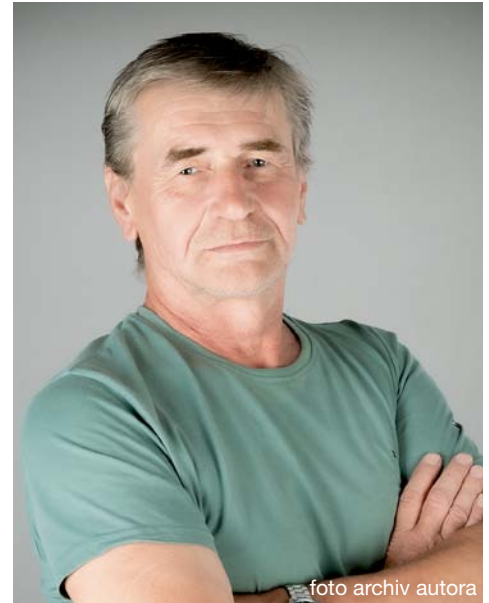

foto archiv autora

S Františkem Müllerem se můžete setkat v sobotu 23. 9. od 11 hodin ve Velkém sále.

předchozí zkušenost. Takže kolegové, kteří k nám nastupují, mají za sebou léta praxe zejména na okresních kriminálkách. Věkový průměr je u nás přes čtyřicet let.

Díváte se na televizní detektivky? Říkáte si u nich, že takhle to v praxi nechodí anebo se některý seriál blíží realitě?

Dodnes se občas podívám na poručíka Columba. Ten seriál má své kouzlo a svůj vtíp. Pro mě osobně je to takový pohodový odpočinkový detektivní seriál, kde jsem snad neviděl jedinou kapku krve, byť poručík je z oddělení vražd. Columbo je pro mě sympatický logicky uvažující detektiv, kterého vesměs ne zrovna hloupí, ba naopak chytří protivníci podceňují. Ale ono se v reálné praxi málokdy stane, že padouch uzná svoji porážku, jak to vidáme v televizi. Uzná, že prohrál, a spontánně, skoro bych řekl až zahanbeně, se před televizním detektivem, který ho „nachytl na švestkách“, dozná k vraždě.

Takové ty, řekněme moderní americké detektivní seriály z poslední doby, zrovna moc nevyhledávám. Některé postupy, které tvůrci divákům prezentují, jsou – řekl bych – až z říše fantazie a s realitou mají pramálo společného.

Z českých detektivních seriálů jsem v poslední době sledoval *Případy 1. oddělení*. U tohoto seriálu, který vychází ze skutečných případů, je patrné, že se na scénáři podílel profesionál, který ví, jak policejní postupy při objasňování vražd v realu probíhají. Ze všech detektivních seriálů z poslední doby se právě *Případy 1. oddělení* nejvíce blíží skutečné realitě.

Svět není černobílý

Jméno autorky a koreanistky **NINY ŠPITÁLNÍKOVÉ** si každý čtenář spojí s třaskavými knihami *Mezi dvěma Kimy* a *Svědectví o životě v KLDR*. S novinkou *Severka* se poprvé pustila na pole románu. A právě o *Severce*, ale jistě nejen o ní, bude mluvit i na besedě s návštěvníky veletrhu.

Severka je váš první román. V čem pro vás bylo lehčí nebo těžší psaní románu oproti předchozím knihám?

Severka byla nejtěžší kniha, kterou jsem napsala. *Svědectví o životě v KLDR* bylo jiné. Nositelem příběhu byli severokorejští uprchlíci, kteří mi poskytli příběh. Já jsem jejich životem jen provázela. Nemusela jsem nic vymýšlet, nemusela jsem přemýšlet nad slovními obraty, jen nad tím, jestli jsem správně rozhovory přeložila a hlavně anonymizovala, aby vše bylo pro všechny strany bezpečné. Nemohla jsem do textu zasahovat, i když občas jsem chtěla. Upřímně, když jsem zpětně rozhovory poslouchala, občas jsem se smála sama sobě, jak hloupá jsem byla. Ale co bylo řečeno, to se nedá změnit. *Svědectví* tak nebylo „moje“, ale bylo jejich. *Severka* je jiná. To jsem najednou psala já. Měla jsem inspiraci, věděla jsem, o čem chci psát, co chci předat. Ale jakou formou, to byla dlouhá záhada. Beru psaní jako řemeslo, s tou největší pokorou, a za jeho mistra se určitě nepovažuji. To jsem si plně uvědomovala právě při psaní *Severky*. Určitě by se našla spousta momentů, kdy jsem to chtěla vzdát, kdy jsem nevěděla, jestli to má vůbec smysl, jestli to zvládnou dopsat. Obdivuji ty, kteří si sednou a hned se jim pod rukama tvoří něco výjimečného. Já často proseděla mnoho hodin a na konci dne skončila s jedním odstavcem, se kterým jsem byla spokojená.

Je hlavní hrdinka *Severky* inspirována skutečnou osobou, skutečným příběhem? V jednom starším rozhovoru jste naznačila, že vychází z jednoho z předchozích rozhovorů.

Ano. Hlavní hrdinkou je jedna mladá Severokorejka. Když jsem s ní vedla rozhovor, byla jsem z toho natolik překvapená a zaskočená, že jsem se rozhodla to zpracovat. Byla jiná, byla neuvěřitelně mladá a měla za sebou tolik, co většina lidí nezažije nikdy. Byla součástí té nejvyšší severokorejské smetánky, měla všechno, byla někdo, a hlavně svůj život milovala. A najednou se ocitla v Soulu, kde byla jedna z milionu. Jak se s tím poprat? Hned od prvního momentu jsem chtěla dát jejímu pohledu víc prostoru. Svět totiž není černobílý a ta dobrá a špatná strana se občas prolíná.

V anotaci ke knize se píše, že „Severka klade závažné otázky, které dalece přesahují hranice Korejského poloostrova“. Jaké otázky to jsou?

S Ninou Špitálníkovou se můžete setkat na křtu jejího románu *Severka* v pátek 22. 9. od 16 hodin ve Velkém sále. Následovat bude autogramiáda.

Toto bych nerada prozradila, ale když jsem s onou dívkou vedla v reálném životě rozhovor, často jsem si kladla otázku: Kdo je tím viníkem? Ona? Systém? My? Vy? Oni?

Korea je vaše láska a píšete o ní opravdu poutavě, myslíte, že ji někdy literárně opustíte?

Já nepíšu, protože bych si v srdci připadala jako literát, který by bez psaní nemohl žít. Já si život bez psaní dokážu představit velmi dobře. Spíše mě k psaní žene nějaká potřeba předávat lidem to, co mi připadá důležité. Dát hlas Severokorejčům mi důležité připadá, a proto o tom i píšu. A jestli budu někdy psát o něčem jiném? To nevím. Pokud budu cítit potřebu o něčem mluvit, tak ano.

Kdybyste měla uvést důvod, proč by se měli Češi vydat do Jižní Koreje, co by to bylo? Co vy na ní máte nejraději?

Já strašně nerada dávám někomu rady, a to i cestovní. Každý je jiný, každý má rád jiné vůně, jiné chutě, jinou kulturu. Pro mě je to krásná země, ve které naleznete všechno. Tradiční svět se mísí na jednom místě s tím moderním, ty chutě, vůně, pulzující města i poklidné hory. Prožila jsem v Koreji hodně času, vyslechla si zde hodně příběhů. Ta země je mi blízká a dovolím si říct, že je to můj druhý domov, do kterého se budu vždycky ráda vracet.

Jste držitelkou Ceny Magnesia Litera. Je to pro vás svazující nebo naopak spíš hnací motor nespadnout pod „svou laťku“?

Nikdy jsem o tom takto nepřemýšlela. Nechci, aby to teď znělo, že si ocenění nevá-

pokračování z předchozí strany

Na veletrhu bude uvedena vaše kniha. Co přesně v ní čtenáři najdou?

V knize popisují čtyři případy. Čtyři brutální, dalo by se říci až výjimečné vraždy, které se odehrály v Plzeňském kraji přibližně za posledních patnáct let. V první kapitole najde čtenář případ naprosto bezcitného vraha, který své nic netušící oběti zasadil celkem sedmdesát čtyři bodných ran. Druhá kapitola pojednává o případu, kdy pachatel svoji oběť rozčlenil a tělesné ostatky ukryl pod hladinou Berounky. Tento případ byl výjimečný i v tom, že přestože se pachatel k vraždě nikdy nedoznal a my měli k dispozici jen ty části těla, ze kterých příčina smrti nebyla zřejmá, vraha se i přesto podařilo usvědčit na základě nepřímých důkazů. Byla to skutečně mravenčí práce, než se nám jednotlivé důkazy podařilo poskládat dohromady, až nakonec uzavřely pomyslný kruh nepřímých důkazů. Třetí a čtvrtá kapitola je věnována právě již zmíněné kauze vraždící bratrské dvojice. Byl to natolik výjimečný případ s těžko uvěřitelným a pochopitelným vyústěním, že jsem mu věnoval přibližně polovinu knihy. Jednotlivé případy popisují od chvíle, kdy policisté přijeli na místo činu, přes jednotlivé fáze šetření až po dopadení pachatele a jeho odsouzení. Aby text knihy byl co možná nejvíce autentický a čtenář si dokázal udělat jakousi představu o prožitcích a duševním rozpoložení jednotlivých aktérů, včlenil jsem do něj výpovědi zainteresovaných osob tak, jak skutečně zazněly. Bez větších úprav jsem použil úryvky z výpovědí, které podezřelí učinili v době, kdy ze sebe shodili břímě, které je tížilo, aby ulehčili svému svědomí. Ne všichni pachatelé se však k tomu, čeho se dopustili, přiznali, byť proti nim svědčila celá řada důkazů, a ne všichni svá předchozí slova zopakovali v postavení obviněného.

Jana Marxtová

žím. Samozřejmě, když jsem ocenění dostala, byla jsem šťastná, překvapená a vděčná. Ale u této emoce toho jednoho večera to zůstalo. Pro mě to v mém profesním životě nic moc neznamená. Necítím se díky ocenění svázaná. Necítím, že by cena byla nějakým hnacím motorem. Pro mě je zásadní, aby bylo čtenáři předáno sdělení, které jsem já (nebo v tomto případě *Severka*) chtěla. To je mým hnacím motorem, ale zároveň i největším strachem, jestli se to povede.

***Severka* je hotová, do čeho se pustíte teď?**

Severka vyjde teprve teď z tiskárny, ještě se vlastně nenarodila. A před porodem i těsně po něm taky nepřemýšlíte, jestli druhé dítě někdy zplodíte či ne. Nebo alespoň já. Prostě ono to buď přijde či ne.

Jana Marxtová

Svět knihy dětem

Děti, přijďte si číst, hrát i poslouchat

Děti jsou vítanými návštěvníky Světa knihy. Proto je pro ně připraven bohatý program, který mohou absolvovat buď se svými učiteli nebo s rodiči a ti starší i sami. Každá věková kategorie si tu najde to své.

Hned s otevřením bran areálu DEPO2015 se v pátek v 9 hodin ve **Velkém sále** odehraje zajímavé setkání určené žákům 1. stupně ZŠ. **BARBORA KLÁROVÁ**, autorka knihy *Záludnosti těla*, si bude s dětmi povídat o tom, co se děje v těle, když třeba škytá, svědí nebo chytne křeč. Na stejném místě, jen o hodinu později, bude spisovatelka, hudebnice a herečka **MARKA MÍKOVÁ** mluvit o své knize *Kluk v ohni*, která dětem radí, jak čelit zlu, bojovat za dobrou věc a nevzdávat se.

V **Literárního stanu** je na páteční devátou hodinu připraven workshop Fakescape: Dezinfombies věnovaný dezinformacím, jak je rozpoznat a jak se k nim postavit. Workshop proběhne formou hry a je určen žákům 2. stupně ZŠ. Pod hlavičkou Fakescape o hodinu později odstartuje další hra na téma dezinformace, tentokrát s názvem Zachraňte prázdniny! Program je určen studentům středních škol. A zajímavé jistě bude i setkání s **OLGOU STEHLÍKOVOU**, oblíbenou autorkou knih pro děti a mládež, která v pátek v 11 hodin představí svůj román *Mojenka*.

Program pro děti a mládež najdou návštěvníci také v **Ateliéru**. V pátek v deset hodin tu autor **VÍT MARTIN MATĚJKA** představí dobrodružnou sérii *Klub klikařů* a o hodinu později proběhne setkání s detektivkářem **JIŘÍM BŘEZINOU**, který bude mluvit o své knize pro děti *Noční slunce*.

Páteční desátá i jedenáctá hodina bude na **Terase** patřit videohře *Playing Kafka* přibli-

Workshop s Galinou Miklínovou proběhne v sobotu 23. 9. od 10 hodin na Terasě.

žující život a dílo Franze Kafky. Pro účast na tomto workshopu je třeba mít s sebou mobil nebo tablet. Den na Terasě zakončí v 16 ho-

din setkání s autorkou **ELIŠKOU MAULEOVOU**.

Návštěvníci pátečního programu se mohou těšit také na několik **autogramiád**.

Sobotní program pro děti odstartuje v deset hodin na **Terase** oblíbená autorka a ilustrátorka **GALINA MIKLÍNOVÁ**. Pod záštitou kampaně Rosteme s knihou tu povede workshop ke své knize *Pohádky pro zlobivé bagry*. Ve 12 hodin na stejném místě proběhne další workshop, tentokrát ke knize *Leo-fuj aneb Narodil se pes*. Po debatě s ukrajinskou autorkou **SALOME ENGBARYAN** (bude tlumočeno do češtiny) si děti budou moci vyrobit vlastního francouzského buldočka. Dvě hodiny po poledni přijde na Terasu plzeňský autor **ALEŠ HEJNA**, aby dětem četl ze své knihy *Z chlupaté deky* a od patnácti hodin tu proběhne šicí dílna s výtvarnicí **EVOU VOLFOVOU**.

V **Literárním stanu** se v sobotu hodinu po poledni představí návštěvníkům autorka knihy *Tajemství Oblázkové hory* a nového románu *Bitva o diamant* **BÁRA DOČKALOVÁ**.

Sobotní program věnovaný dětem bude připraven i v **Ateliéru**, kde se v patnáct hodin bude konat prezentace nové knihy **EVY PAPOUŠKOVÉ** a ilustrátorky **GALINY MIKLÍNOVÉ** *Dnes nepůjdeš do školy*. Autorky doplní divadelní soubor Ty-já-tr.

I v sobotu bude možné získat autogram některých autorů a na **venkovní ploše** pak navštívit mezigenerační dílnu s kouzelnými čtecími seniory.

Po celou dobu konání veletrhu Svět knihy bude dětem i velkým k dispozici **Deskoher-na Albi**.

Jana Marxtová

Výběr z hostů veletrhu

Karina Armlos (Ukrajina)
Dmytro Babeško (Ukrajina)
Lucie Bechynková
Petra Ben Ari
Eli Beneš
Theresa Black
Simona Bohatá
Petr Brožovský
Jiří Březina
Ondřej Buddeus
Michal Černý
Bára Dočkalová
Salome Engbaryan (Ukrajina)

Ivo Fencel
David Gardáš
Václav Gruber
Martin Hála
Aleš Hejna
Irena Henzl Velichová
Jiří Hlobil
Lenka Hnatová
Jiřina Hofmanová
Robert Janda
Karel Jerie
Martin Jonáš
František Kalenda

Ivo Kareš
Kjudžin Kim (Korea)
Petra Klabouchová
Barbora Klárová
Filip Klega
Michaela Klevisová
Lukáš Kolek
Filip Komberec
Tamara Kopřivová
Martina Košanová
František Kotleta
Jan Kotouč
Tomáš Kubiček
Peggy Kýrová
Jindřich Mann (Německo)
Jakub Mařík

Vít Martin Matějka
Eliška Mauleová
Michaela Merglová
Galina Miklínová
Marka Míková
František Müller
Ondřej Neff
Tetiana Okopna (Ukrajina)
Eva Papoušková
Jana Poncarová
Adéla Procházková
Jitka Prokšová
Jaroslav Rudiš
Alexej Sevruck (Ukrajina)
Martin Sládek
Kristýna Sněgoňová

Jan Sojka
Leandra Sold
Olga Stehlíková
Jakub Szantó
Michal Špína
Vlasta Špinková
Nina Špitálníková
Barbora Šťastná
Marek Toman
Jáchym Topol
Kateřina Tučková
Eva Volfová
Rosana Zvelebilová
Miroslav Žamboch
Michael Žantovský

Období kolem druhé světové války je fascinující

Nepatrná ztráta osamělosti je prvotinou **ELIHO BENEŠE**. Hlavním hrdinou románu je židovský chlapec, který přežil vyhlazovací tábor i pochod smrti a na pokraji sil se vrací do Prahy.

Je květen 1945, lidé oslavují konec války a návrat stínů z minulosti se do rozjásané doby jaksi nehodí. Hledání ztracené rodiny, přátel i lásky ho zavede na nečekanou a obtížnou cestu, na níž se musí vyrovnat se svými traumaty, úzkostmi i nedůvěrou k okolnímu světu. Zjišťuje, že poválečný svět se nenávratně mění a nic z toho, co si v zajetí vysnil, nebude snadné a zcela podle jeho představ... Autor při psaní vycházel z historie vlastní rodiny, a už jen proto to není „jen“ další román o holocaustu.

V knize hraje hlavní roli vaše rodina, holocaust a hledání místa v životě v době po válce. Proč jste se pustil právě do této látky? Bylo to nějaká forma terapie, vyrovnání se s rodinnou minulostí, potřeba hledat odpovědi...?

Ani bych neřekl. Ono se to trochu nabízí, transgenerační přenos je většinou první věc, co se všem vybaví. Určitě měla má rodina na mě vliv, nicméně já se všechny věci explicitně dozvěděl docela pozdě. Je samozřejmě možné, že by můj psychoterapeut nesouhlasil. To téma mě spíš zajímalo tím, že je mi blízké. Já ale primárně potřeboval osamoceného hrdinu jako výchozí situaci a tohle byl ideální začátek. Historický kontext jsou pro mě jen vhodné kulisy, ovšem obecněji jsem se spíš snažil o nadčasovost.

Jaké zdroje jste při psaní využíval? Jen vyprávění vaší rodiny, nebo jste se pustil i do nějakého pátrání po archivech?

Rešeršoval jsem několik let, období kolem druhé světové války je fascinující a materiály rozsáhlé. Používal jsem jak orální historii rodinnou, tak kamarádů a známých, rovněž samozřejmě práce s archivy, matrikami a podobně. Román je samozřejmě beletrie, nicméně jsem se snažil, aby všechny reálie byly dle skutečnosti. Rád říkám, s trochou ironie, že vše v románu je zhruba na osmdesát procent věrné realitě.

Co na knihu říká vaše rodina?

Mé manželce se líbí, můj pětiletý syn dokonce chce, abych mu předčítal. Občasné potíže vyvolávají jen explicitnější sexuální scény či výjevy krutosti, a to nejen doma. Zbytek rodiny zatím knihu nečetl, tak nemůžu říct – ale pár problémů to asi způsobí.

Proč jste s prvotinou čekal tak dlouho?

Já chtěl být spisovatelem už od osmnácti. Už tehdy jsem psal povídky a na začal jsem dokonce román. Pak jsem upřednostnil kariéru v médiích a hudebě – zpětně bych řekl, že pro dobro věci. Prostě teprve po čtyřicítce jsem si sedl a začal na tom vážně pracovat, ostatně člověk už trochu uvažuje, co ještě tou dobou stihne. Nebylo to tak, že bych

foto Václav Mašinda

S Eli Benešem se můžete setkat na besedě v sobotu 23. 9. od 16 hodin v Ateliéru.

psaní záměrně odkládal nebo jen zoufale čekal na vhodný moment.

Máte blízko k rozhlasu a televizi, neuvažoval jste o tom „přetavit“ text pro zpracování těmito médii?

Nejlepší věci v životě jsou zadarmo... a ISBN taky

Je v každé knize, ale ne každý ví, co znamená. ISBN neboli mezinárodní standardní číslo knihy (International Standard Book Number) najdeme zpravidla na zadní straně obálky nebo desky knihy, nejčastěji v podobě čárového kódu, který načítají prodavači v knihkupectví u pokladny. Setkáme se s ním také uvnitř knihy, kde je uveden v číselné podobě (například ISBN 978-80-7050-748-3). Jak to celé funguje a proč?

Číslo ISBN funguje obdobně jako rodné číslo u lidí, protože jednoznačně a unikátně identifikuje konkrétní vydání určitého titulu knihy, což značně zjednodušuje komunikaci i logistiku napříč všemi systémy, kde se pracuje s knihami. Proto dnes zpravidla distributoři a knihkupci preferují zařadit do své nabídky knihy s ISBN spíše než bez něj. Mezinárodní systém přidělování čísel ISBN má svá pevná pravidla, na jejichž dodržování v České republice dohlíží Národní knihovna ČR zastávající funkci České národní agentury ISBN a ISMN pro mezinárodní standardizované číslování knih (ISBN) a hudebnin (ISMN). Ta má také výhradní pravomoc poskytovat čísla ISBN subjektům se sídlem v České republice. A poskytuje je zcela zdarma.

Naopak setkáte-li se v online prostředí s anonymní nabídkou dodání ISBN za úplatku, zbystrěte. Může se vám snadno stát, že zůstanete bez ISBN i bez peněz, a „podnikavec“, kterému jste sedli na vějíčku, se místo poskytnutí plnění navždy odmlčí. Jestliže se tedy rozhodnete vydat knihu, vzpomeňte si, že o ISBN je třeba žádat Národní knihovnu ČR. Tam vám rádi a bezplat-

Určitě si dokážu představit knihu jako seriál nebo film, nicméně nepředpokládám, že se tak stane, musel by to být velmi výpravný film, a to by nebylo levné. Samozřejmě by mě takovýto převod velmi zajímal. A asi by nebyl snadný, používám plno literárních technik, které zas tak snadno zvizualizovat nejdu. Ale byla by to rozhodně výzva!

V jednom rozhovoru jste zmínil, že chystáte novou knihu, tentokrát ze současnosti. Jaký žánr jste zvolil?

Je to lehká dystopie ze současnosti nebo blízké budoucnosti, je to v základu milostný román z mužského hlediska, nicméně tematicky je to především román o plynutí času a o roli literatury v životě.

Na veletrhu Svět knihy v Plzni byste měl svoji knihu představit návštěvníkům. Na co se mohou při setkání s vámi těšit a jste za přímý kontakt se čtenáři rád?

Mé „narcisistní já“ určitě miluje kontakt s lidmi, tedy čtenáři. Literatura je můj hluboký koníček a beru ji vážně, dokážu o ní mluvit hodiny. Všechny bych varoval, pokud si se mnou na tohle téma začnou. A od setkání můžou čekat především pochopení a vstřícnost a přístup někoho, kdo má rád svou práci.

Jana Marxtová

ně přidělí číslo ISBN, popř. celou sadu čísel ISBN nezávisle na tom, zda vydáváte první knihu vlastním nákladem nebo momentálně rozjíždíte soustavnou vydavatelskou činnost. Samonakladatelé, kteří potřebují pro knihu získat jednorázové číslo ISBN, vyplní na webu Národní knihovny ČR jednoduchý online formulář žádosti o přidělení čísla ISBN. V emailu s přiděleným číslem ISBN následně obdrží také odpovídající čárový kód. Nakladatelé provozující soustavnou vydavatelskou činnost se mohou v Národní knihovně ČR registrovat do systému ISBN online či osobně a poté získat svou sadu čísel ISBN.

Jak se říká, „nejlepší věci v životě jsou zadarmo“ a číslo ISBN k nim náleží taktéž.

Martina Košanová, Národní knihovna ČR

Národní knihovna České republiky je partnerem odborného programu veletrhu Svět knihy Plzeň, kde představí historický Lístkový katalog a publikaci Kohoutí kříž v pátek 22. 9. v 9 hodin v Ateliéru.